

Calmar, hvarigenom en större arbetsstyrka kan sysselsättas, utan att någon väsentlig del af beloppet behöfver åtgå för materialier.

G. C. Witt.

N:o 214.

Af Herr O. B. Olsson: Om indragning af Presidentsambetena i mån af inträffande ledigheter och lönernas besparande åt Statsverket.

Man klagar mycket och säkerligen icke utan skäl öfver Svenska folkets benägenhet för lyx och öfverflöd och den tanklöshet, som ofta ådagaläggas vid jmförelsen emellan lefnadskostnader och tillgångar, i det de förra så sällan sättas i ett afmått förhållande till de sednare; man påstår till och med, och troligen äfven detta på goda grunder, att just denna benägenhet, denna tanklöshet skall hafva varit en af de mest verkande orsakerna till den långa och tryckande kris med sitt sorgliga bihang af konkurser och allmänt utbredd ruin, som under de tio sista åren hemsökt vårt Svenska folk.

Äro nu både de angifna orsakerna och de deraf följande verkningarne obestridda sanningar, och mig synes att de måste såsom sådana antagas, då frågan gäller den enskilde samhällsmedlemmen, han må nu i öfrigt befinna sig i hvilket samhällsläge som helst; så antager jag att detsamma gäller om samhället i sin helhet — om Staten. Om samma orsaker alltid åstadkomma samma verkningar, och verkningarne i detta afseende äro kända och obestridda, så måste det för visso antagas, att orsakerna äro de samma till Statsverkets tryckande, skuldsatta belägenhet, som till den enskilde samhällsmedlemmens. Staten har icke beräknat sina lefnadskostnader efter tillgångarne, deruti hafva vi säkert orsaken till vår finansiella förlägenhet.

Jag ämnar ingalunda nu försöka uppgöra ett register på vår riksmisshushållning, ty dertill saknar jag förmåga och materialier; men jag vågar dock påpeka en enda sida af denna fråga, nemligen vår omåttligt stora embets- och tjänstemannaskara. Det lär väl icke finnas många länder, om ens något land på jorden, som efter folkmängd och tillgångar har så många embets- och tjänstemän på

stat, som det fattiga Sverige; och männe icke detta likasåväl som den enskildes kläder och möbler kan benämnas lyx och öfverflöd och männe det icke medförer samma följder som den enskildes misshushållning? Jag vågar tro det. Huru många dyra presidentsplatser, huru många generaldirektörer, huru många sinekurer, ofta blott varande till såsom passande reträtter för utarbetade förtroendemän, består sig icke detta lilla land, som säkert kunde både odlas och styras lika bra med långt mindre embetsmannalyx. Sällan förgår någon enda riksdag utan att nya löner begäras för en förökad skara nyinrättade tjänster och lika sällan får man något förslag om indragning af gamla tjänster, oaktadt nyttan af deras tillvaro är ofta ganska obekant.

Då Regeringen således oupphörligen yrkar på nya tjänsters inrättande, måste det blifva Representationens sorgliga pligt att påyrka indragning af de gamla. Skulle det än icke alltid lyckas, så får man dock icke förtröttnas. Landet står icke ut med all denna embetsmanna-aflöning och man måste derföre klappa på än här än der, kanske skall till slut något lyckas och någon lindring i utgifterna beredas, då allmänna medvetandet derpå blir väckt och frågan ådragit sig tillräcklig uppmärksamhet.

Af dessa orsaker är det som jag denna gång vågar ifrågasätta indragning af alla presidentembeten i Sveriges Hofrätter, såsom, efter hvad jag af sakkunniga personer fått veta, alldeles icke outhärliga för rättstillståndet i landet, hvilket bäst bevisas deraf att presidenterna kunna långa tider vara frånvarande från Hofrätterna utan att någon vikarie för dem behöfver förordnas; och vågar jag således föreslå,

att Riksdagen vid behandling af Riks-statens Andra Hufvudtitel ville vid utförandet af presidenternas löner foga den underdåniga anhållan, att presidentembeten måtte i mån af inträffande ledighet indragas och lönen åt Statsverket besparas.

Om remiss till Höglofiga Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1868.

O. B. Olsson
från Christianstads län.